

Lausunto

19.08.2022

VN/15619/2022

Asia: VN/15619/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi liikuntalain muuttamisesta.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Kunto- ja terveystuokuntakeskusten yhdistys SKY ry

19.8.2022

Asia: VN/15619/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi liikuntalain muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi liikuntalain muuttamisesta. SKY ry kiittää lausuntomahdollisuudesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi liikuntalakeja mm. lain tavoitteita, määritelmiä, valtion ja alueellista liikuntaneuvostoa, muutoksenhakua ja valtionapuviranomaista koskevia säännöksiä. Tavoitteena on tarkentaa ja selkiyttää laissa olevaa käsitteistöä. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi valtionapuviranomaiseksi Suomen Akatemia liikuntatieteellisten avustusten myöntämisessä.

Lain olisi tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian.

Suomen Kunto- ja terveystuokuntakeskusten yhdistys SKY ry lausuu seuraavaa:

Nykyinen Liikuntalaki tuli voimaan 1.5.2015. Edellisen lainvalmistelun yhteydessä nousi esille liikunta-alan yrittäjyyden merkitys mm. liikunnan palvelutuottajina ja olosuhteiden rakentajina. Liikunta-alan ekosysteemi on merkittävä. Käsitteet liikunta ja hyvinvointiala tulisi nyt määritellä vastaamaan nykyistä tilannetta ja SOTE-uudistuksen yhdyspintatoimenpanon suosituksia. Liikuntapalveluiden tuottajana yksityinen sektori on ollut aikuisliikunnan markkinajohtaja jo vuodesta 2012 lähtien. Esityksen perusteluissa nykytilan arvioinnissa julkisen, järjestöjen rooli on näkyvässä, mutta yksityisen sektorin tunnistaminen yhtenä merkittävänä toimijana, kansanterveyden edistäjänä puuttuu edelleen.

SKY esittää, että:

- 2 §:ään lisätään uutena kohtana liikunta-alan yrittäjyys
- 3 §:n kohtaa 3 tulisi tarkentaa käsitteistön osalta. Opetushallituksessa hyvinvointialan sisällä on liikunta. Liikuntalain ”ala” käsite jää määrittämättä. Samoin terveyden edistämisen, terveyttä edistävän liikunnan ja hyvinvoinnin osalta.
 - o toimintaympäristö on muuttunut, joten tarvitsemme esitettyä laajemman lakiuudistuksen, jossa huomioidaan mm. SOTE-uudistuksen mukanaan tuomat muutokset, mahdollisuudet ja resurssit
 - o alan toiminnan kehittämisen, koordinoinnin ja rahoituksen osalta jää epäselväksi edistämisen kohdentuminen alan toimintaan – mm. valtionavut

Liikuntapalveluiden merkitys väestön kokonaisvaltaisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäjänä kasvaa. Liikunta-alan osaamisen ennakoitavuus ns. VOSE-hankkeen loppuraportissa on nostettu esiin mm. osaamisen kehittämiseen liittyvät asiat. Tarvitsemme erityisesti terveyttä edistävän liikunnan koulutusta. Digitalisaatio ja teknologia muuttavat yhteiskuntaa, niin myös liikuntaa.

Liikunnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden osalta SKY esittää, että Valtion liikuntaneuvoston tulisi olla Valtioneuvoston kanslian alla. Muutosesityksessä §:ssä kuusi kuvataan neuvoston tehtävää. Strategisesti merkittävät asiat lisäyksellä vaikuttavuus jää yhden ministeriön alle eikä lisäyksellä saavuteta riittävää yhteiskunnallista painoarvoa.

Liikunnan kokonaisrahoitus on muuttumassa, joten tätä tulisi käsitellä ja valmistella kokonaan uudella lakiesityksellä.

Alueellisten liikuntaneuvostojen rooli AVI:en nimeämänä toivottavasti muuttuu. Sen kokoonpano on aiemmin perustunut pääsääntöisesti kuntien ja järjestöjen edustajiin ja yhteistyöhön. Uudessa mallissa tavoitteena tulee olla laaja-alainen asiantuntijaelin, jossa on edustettuna myös liikuntayrittäjyyden asiantuntijuus.

Liikunnan rahoituksen siirtyessä jatkossa yleiskatteellisen budjetin osaksi lausunnonantajien asiantuntemuksella on merkitystä. Jatkossa tämä tulee varmistaa myös liikunta-alan yrittäjyyden osalta. Luonnoksessa esitetty määrärahojen käyttöön liittyvä lausuntoesitys vaatii laajaa arviointia ja kuulemismenettelyä.

Valtionapuviranomainen, kohta 15 §, jossa Suomen Akatemian roolia muutettaisiin liikuntatieteellisten avustusten jakamisessa. SKY toteaa, että koko liikunnan avustuspolitiikan roolitus ja lausunnonantajat tulisi arvioida kokonaisuutena uudelleen.

SKY toteaa, että liikuntalaki vaatii laajaa uudistamista pikaisesti.

Suomen Kunto- ja terveystuotantakeskusten yhdistys SKY ry

Riitta Hämäläinen-Bister

Toiminnanjohtaja

Hämäläinen-Bister Riitta
Suomen Kunto- ja terveystuokakeskusten yhdistys SKY ry